

ČERNOOKÉ ZUZANY

JULIA HEABERLIN

Julia Heaberlin

Černooké Zuzany

Copyright © 2015 by Julia Heaberlin
This translation published by arrangement with Ballantine Books,
an imprint of Random House, a division of Penguin Random House LLC

*Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu nakladatele.*

Překlad © Bohuslava Nováková, 2017
Obálka © Jiří Miňovský – ARBE, 2017
© DOBROVSKÝ s.r.o., 2017

ISBN 978-80-7585-275-5 (pdf)

Julia Heaberlin

Černooké Zuzany

Přeložila: Bohuslava Nováková

Samovi, který všechno změnil

Prolog

Dvaatřicet hodin mého života chybí.

Moje nejlepší kamarádka Lydia mi radí, abych si je představila jako staré oblečení na dně tmavého šatníku. Abych zavřela oči, otevřela dveře, přesunula pár věcí, zkrátka abych hledala.

To, na co si pamatuji, bych raději zapomněla. Na oči, které nejsou černé, ale modré, doširoka otevřené, pět centimetrů od těch mých. Na hmyz hryzající do hladké, hebké tváře a štěrk v zubech. Na tohle si vzpomínám.

Slavím sedmnácté narozeniny a na dortu hoří svíčky. Jejich plamínky mně svým kmitáním říkají, ať si pospíším. Myslím na černoooké Zuzany¹⁾ ležící v mrazivých kovových přihrádkách. Na to, jak se drhnu a drhnu, ale jejich vůni ze sebe nedokážu smýt, ať se sprchuji, kolikrát chci.

Bud' šťastná.

Něco si přej.

Přinutím se k úsměvu a soustředím se. Všichni, kdo tu jsou, mě mají rádi a chtějí, abych tu byla. Doufají, že budu tou starou známou Tessie.

Ať si nikdy nevzpomenu.

Zavřu oči a sfouknu svíčky.

ČÁST I

Tessa a Tessie

Matka mě zabila,
otec mě snědl,
sestřička mé kosti posbírala,
do hedvábného šátku zabalila,
pod jalovec položila,
píp, píp, jsem to ale krásný ptáček!

– desetiletá Tessie čte dědečkovi
pohádku O jalovci, 1988

Tessa, současnost

At' už je to dobře nebo špatně, kráčím po klikaté cestě vstříc svému dětství.

Dům stojí halabala na hřebeni kopce, jako by ho postavilo dítě z kostek a roliček od toaletního papíru. Komín se komicky naklání a z každé strany domu trčí věžička jako raketa, která se chystá vznést. Dříve jsem v jedné z nich v létě spávala a předstírala, že létám vesmírem.

Častěji, než bylo mému mladšímu bratrovi po chuti, jsem se oknem vyškrábala na střechu a po odřených kolenou se pomalu posouvala k hřebeni. Rovnováhu jsem udržovala tím, že jsem se přidržovala za uši chrličů a okenních parapetů. Nahoře jsem se opřela o zábradlí, abych mohla pozorovat své království: nekonečnou texaskou krajinu a hvězdy. Nočním ptákům jsem hrála na pikolu. Vítr si pohrával s mou bílou bavlněnou noční košilí, jako bych byla podivná holubička, která přistála na vrcholku hradní věže. Zní to jako pohádka, a ta to také byla.

Domov v tomhle bláznivém venkovském domě jak z pohádkové knížky zařídil můj dědeček, vybudoval ho pro mého bratra Bobbyho a pro mě. Nešlo o kdovíjak velký dům, ale dodnes nevím, jak si ho mohl dovolit. Každému z nás přidělil věžičku, místo, kam jsme se mohli schovat před světem, kdykoliv jsme se chtěli vytratit.

12 Julia Heaberlin

Tímhle velkolepým gestem, naším osobním Disney Worldem, nám chtěl vynahradit smrt naší matky.

Babička se toho domu krátce po dědečkově smrti pokusila zbavit, ale prodal se až o mnoho let později, kdy už ležela v zemi mezi ním a jejich dcerou. Nikdo o ten dům nestál. Lidem připadal divný a prokletý. Jejich nepěkná slova způsobila, že se takovým stal.

Když mě našli, o domu se psalo ve všech novinách, dokonce ho ukazovali i v televizi. Místní noviny ho nazvaly Grimmovým hradem. Nikdy jsem si nebyla jistá, jestli nešlo jen o překlep, Texasané píší věci jinak. Někdy například nepřidáváme koncovky.

Mezi lidmi se proslýchalo, že dědeček musel mít co do činění s mým zmizením, se smrtí všech těch Černookých Zuzan, protože vlastnil ten děsivý dům. „*Podobá se to Michaelovi Jacksonovi a jeho ranči Neverland,*“ mumlali, a to i potom, co soud asi o rok později kvůli těm zločinům poslal jednoho muže do cely smrti. Šlo o stejné lidi, kteří každé Vánoce přivezli své děti, aby mohly zírat na rozsvícenou perníkovou chaloupku a vzít si z košíku na verandě sladkosti.

Stisknu zvonek. Už nehraje *Valkýru*. Nevím, co čekat, jsem trochu překvapená, když mi otevře postarší pár, který se sem zjevně hodí. Baculatá, vyčerpaná hausfrau se šátkem na hlavě, ostrým nosem a s prachovkou v ruce mi připomíná stařenku z pohádky.

Vykoktám, co potřebuji. Žena mě hned poznává, trochu jí povolí ústa. Zaměřuje se na malou jizvu ve tvaru půlměsíce, kterou mám pod okem. V jejích očích čtu: „Ubohá holčička,“ přestože je to již osmnáct let a já mám teď vlastní holčičku.

„Já jsem Bessie Wermuthová,“ ozve se žena. „Tohle je můj manžel Herb. Pojd'te dál, drahoušku.“ Herb se mračí a opírá se o hůl. Je vidět, že mi nevěří. Nemám mu to

za zlé. Jsem cizí člověk, přestože ví, kdo jsem. Ví to každý v okolí osmi set kilometrů. Jsem ta Cartwrightovic holka, kterou kdysi pohodili s uškrcenou vysokoškolačkou a hromadou lidských kostí na opuštěném poli u dálnice 10, poblíž pozemku Jenkinsových.

Jsem hvězdou do očí bijících bulvárních titulků a strážidelných příběhů, které si děti vyprávějí u táboráku.

Jsem jednou ze čtyř Černookých Zuzan. Tou, co měla štěstí.

Zabere to jen několik minut, slibuju. Pan Wermuth se mračí, ale paní Wermuthová souhlasí. Je jasné, že to ona tu rozhoduje o důležitých věcech, jako třeba o délce trávy nebo co udělat s rusovlasou, zlem poznamenanou holkou, která stojí na prahu a chce, aby ji pustili dál.

„Nebudeme tam moci jít s vámi,“ zavrčí muž a otevře dveře o něco víc.

„Ani jeden jsme tam od té doby, co jsme se sem přistěhovali, mockrát nebyli,“ spěšně dodává paní Wermuthová.

„Možná jednou ročně. Je tam vlhko a jeden schod je rozbitý. Kdyby si jeden z nás zlomil kyčel, byl by to konec. V tomhle věku si něco zlomíte a za necelých třicet dní klepete na nebeskou bránu. Pokud nemáte zrovna zájem o smrt, po pětadesátce se v nemocnici vůbec neukazujte.“ Zatímco paní Wermuthová pronáší svou chmurnou poznámku, stojím v tom velkém pokoji jako přikovaná, zaplavená vzpomínkami a hledám věci, které už nejsou. Totem, který jsme s Bobbym kdysi bez dozoru uřízli a vyřezali a kvůli kterému jsme museli jet na ambulanci. Dědečkova malba, na které myška jede na lodi z kapesníku po hrozivém rozbouřeném moři.

Na jejím místě teď visí malba Thomase Kinkada. V pokoji jsou dvě pohovky s květinovým potiskem a ne-skutečné množství různých drobností, které zaplňují police

a vitríny. Německý pivní džbáněk, svícný, sbírka panenek, sklenění motýli a žáby, nejméně padesát jemně zdobených anglických šálek a porcelánový klaun, kterému po tváři stéká jediná černá slza. Mám podezření, všechny ty věci přemýšlejí, jak skončily na jednom místě.

Tikání, které se ozývá, působí uklidňujícím dojmem.

Na jedné ze stěn visí desatero starobylých hodin. Dvoje z nich mají unisono tikající kočičí ocasy.

Dá se pochopit, proč si paní Wermuthová vybrala právě náš dům. Svým způsobem je jednou z nás.

„Pojďte tudy,“ vybízí mě. Poslušně ji následuji chodbou, která se klikatí od obývacího pokoje. Dříve jsem jejími zatáčkami dokázala projet i potmě na kolečkových bruslích. Paní Wermuthová cestou rozsvěcuje a já si najednou připadám, jako bych kráčela do komory smrti.

„V televizi říkali, že poprava bude za několik měsíců.“

Nadskočím, přesně tímto směrem se totiž mé myšlenky ubírají. Ten drsný mužský hlas, na kterém se podepsala léta kouření, patří panu Wermuthovi.

Na chvíli se zastavím, spolknu knedlík, který se mi mezitím udělal v krku, a čekám, až se mě zeptá, jestli plánuji sedět v první řadě a dívat se, jak můj útočník vydechne naposledy. Místo toho mě rozpačitě poplácá po rameni. „Já bych nešel. Už s ním neztrácejte ani vteřinu.“

V Herbovi jsem se spletla. Není to poprvé, co jsem se mýlila, a ani naposled.

Hlavou narazím do zdi, protože jsem stále otočená k Herbovi. „Nic mi není,“ vysvětluji rychle paní Wermuthové. Zvedá ruku, ale váhá, zda se dotknout mé pálící tváře, protože je to až příliš blízko mé jizvy, trvalé značky od granátového prstenu, který patřil jedné z koster. Dárek od Zuzany, která nechtěla, abych na ni někdy zapomněla. Jemně ruku paní Wermuthové odstrčím. „Zapomněla jsem, že ta zatáčka je už tady.“

„Zatracenej, bláznivej dům,“ zamumlá si pod vousy Herb. „Co k čertu bylo špatnýho na bydlení v St. Pete?“ Zdá se, že na odpověď nečeká. Místo, kam jsem se uhodila, mě začíná bolet a jizva jakoby odpovídala.

Chodba už zase vede rovně. Na jejím konci jsou obyčejné dveře. Paní Wermuthová vytahuje z kapsy u zástěry univerzální klíč a lehce jím otočí v zámku. Těch klíčů bývalo dvacet pět, všechny stejné, a daly se jimi otevřít kterékoli dveře v domě. Šlo o zvláštní záchvěv praktičnosti mého dědečka.

Náhly průvan s sebou přináší zápach tlejících, ale i rostoucích věcí. Od chvíle, co jsem vyšla před hodinou z domu, mě poprvé zaplavují pochybnosti. Paní Wermuthová se natahuje a zatáhne za provázek visící nad její hlavou. Rozsvítí se holá, zaprášená žárovka.

„Tohle si vezměte,“ pan Wermuth mě dloubne malou kapesní svítilnou, kterou vytáhl z kapsy. „Nosím si ji na čtení. Víte, kde je hlavní vypínač?“

„Ano,“ odpovídám automaticky, „přímo pod schody.“

„Dejte si pozor na šestnáctý schod,“ varuje mě paní Wermuthová. „Něco v něm vykousalo díru. Vždycky počítám schody, když jdu dolů. Klidně si dejte na čas. Myslím, že nám všem uvařím šálek čaje a vy nám pak můžete povědět trochu o historii tohoto domu. To by se nám oběma líbilo, že, Herbe?“ Herb zabručí. Myšlenkami je kdesi na greenu na Floridě.

Na druhém schodu zaváhám a nejistě se podívám za sebe. Kdyby někdo zavřel dveře, najdou mě nejdříve za sto let. Nikdy jsem nepochybovala o tom, že smrt se stále dychtivě snaží dohnat jistou šestnáctiletou dívku.

Paní Wermuthová na mě hloupě zamává: „Doufám, že najdete to, co hledáte. Musí to být důležité.“

Jestli to měla být pobídka, nechytám se jí.

Hlasitě sestupuji po schodech, jako nějaké dítě šestnáctý schod přeskakuji. Pod schody zatáhnu za další šňůrku a místnost okamžitě zalije ostré světlo.

Jako bych osvítila prázdnou hrobku. Na tomto místě dřív všechno rostlo, stávaly tu stojany s napůl dodělanými malbami a prapodivné, strašidelné nástroje visící na děrovaných stěnách. Za závěsem čekala fotokomora, až bude moci přivést fotografie k životu, a figuríny v rohu pořádaly večírky. Já a Bobby jsme se dušovali, že jsme víc než jednou viděli, jak se pohnuly.

Hromada starých truhel, ve kterých byly směšné klobouky, zabalené do hedvábného papíru, babiččiny svaatební šaty, zdobené přesně 3002 perličkami a dědečkova uniforma z 2. světové války s hnědou skvrnou na rukávě. Bobby a já jsme si byli jistí, že jde o krev. Můj dědeček býval svářečem, farmářem, historikem, umělcem, vedoucím skautského oddílu, fotografem pro místní márnici, střelcem, dřevařem, republikánem, ubohým demokratem, básníkem. Nikdy se nemohl rozhodnout. Totéž lidé říkají i o mně.

Zakázal nám sem chodit a nevěděl, že jsme ho neposlechli. To pokušení však bylo příliš velké. Nejvíc nás fascinovalo zakázané, zaprášené černé album, ve kterém byly dědečkovy snímky z místa činu z doby, kdy krátce pracoval pro okresní márnici. Žena s doširoka otevřenýma očima a mozkiem rozstříknutým po kuchyňské podlaze. Nahý utonulý soudce, kterého ke břehu přitáhl jeho vlastní pes. Zírám na plíseň, která na každé straně místnosti dychtivě pohlcuje cihlové zdi, a na lišejník bující v prasklině, která se klikatí po špinavé betonové podlaze.

Nikdo tohle místo od dědečkovy smrti neměl rád. Rychle přejdu k vzdálenému konci místnosti a protáhnu se mezi zdí a kotlem na uhlí, který byl už před lety označen za špatný nápad. Něco mi přeběhne po kotníku. Možná štir nebo šváb. Neucuknu, po obličejí mně už lezly horší věci.

Za kotlem je vidět hůř. Přejíždím baterkou po stěně, dokud nenarazím na špinavou cihlu s červeným srdíčkem, které jsem tam nakreslila, abych napálila bratra. Jednou mě sledoval, když jsem hledala vhodné místo.

Třikrát prsty lehce přejeďu podél okrajů srdce a pak odpočítám deset cihel nad srdíčkem a pět do strany. Je příliš vysoko, než aby na něj Bobby dosáhl. Vrazím šroubovák, který jsem měla v kapse, do drolící se malty a začnu páčit. První z cihel vypadne a přistane na podlaze. Dlubám kolem tří dalších a vytahuji jednu po druhé, poté do díry posvítím baterkou. Vlákna pavučin vypadají jako spirálové umění. Úplně vzadu je hranatá šedivá hrouda a ta již sedmnáct let čeká v hrobce, kterou jsem pro ni vytvořila.

Tessie, 1995

„Tessie. Posloucháš mě?“

Ptá se na hlouposti, jako všichni ostatní.

Zvednu oči od časopisu, který mám otevřený na klíně a který jsem příhodně našla na pohovce vedle sebe. „Nevidím v tom žádný smysl.“

Otočím stránku, jen abych ho podráždila. Je mu přece jasné, že si nečtu.

„Tak proč tu jsi?“

Nechám vzduch ztěžknout tichem. Mlčení je jediný způsob, jak si můžu v téhle přehlídce psychoterapií udržet aspoň trochu kontroly. Pak řeknu: „Vy víte proč. Jsem tu, protože můj otec chce, abych tu byla.“ *Protože všechny ostatní jsem nesnášela. Protože tatínek je hrozně smutný a já to nemůžu snést.* „Bratr tvrdí, že jsem se změnila.“ *Teď jsem toho prozradila moc. Člověk by si myslel, že se poučím.*

Nohy jeho židle zaskřípou po dřevěné podlaze, jak si přisedává, připravený využít situace. „Ty si myslíš, že ses změnila?“

Jak *průhledné*. Znechuceně se vracím k časopisu. Jeho stránky jsou studené, hladké a tuhé. Cítím z nich pře-slazený parfém. Je to ten druh časopisu, který podezřívám z toho, že je plný kostnatých, zlostných dívek. *Vidí jednu z nich, když se na mě podívá?* uvažuji. Za poslední rok jsem

zhubla devět kilo. Většina mých svalů z atletiky zmizela. Právě chodidlo mám po třetí operaci uzavřené v nové, těžkopádné sádře. Najednou ucítím hořkost, zhluboka se nadechnu. Mým cílem je necítit nic.

„Dobře,“ ozve se on, „hloupá otázka.“ Víím, že mě pozorně zkoumá. „Tak co tahle: proč sis tentokrát vybrala mě?“

Odhodím časopis. Snažím se myslet na to, že dělá výjimku, nejspíš jako laskavost pro státního zástupce. Málokdy se věnuje dospívajícím dívkám.

„Podepsal jste právní dokument, ve kterém stálo, že mi nebudete předepisovat žádné prášky, že nikdy nevydáte nic o našich sezeních ani mě bez mého vědomí nevyužijete ke svým výzkumům, že neřeknete jediné lidské bytosti, že léčíte tu přeživší Černookou Zuzanu. Řekl jste mi, že nepoužijete hypnózu.“

„Věříš tomu, že žádnou z těch věcí neudělám?“

„Ne,“ odseknu, „ale aspoň ze mě bude milionářka, pokud je uděláte.“

„Zbývá nám patnáct minut,“ říká. „Můžeme ten čas využít, jak budeš chtít.“

„Výborně.“ Vracím se k časopisu, který je plný kostnatých, zlostných dívek.

Tessa, současnost

Dvě hodiny potom, co opustím dědečkův dům, dorazí k mému prahu William James Hastings III. Bydlím ve Fort Worth, v úplně obyčejném bungalovu z 20. let s ponurými černými okenicemi. Za mými dveřmi je džungle plná barev a života, ale navenek volím anonymitu.

Nikdy předtím jsem toho muže s velkolepým jménem, který se usazuje na mé pohovce, neviděla. Nemůže mu být víc než osmadvacet, měří nejméně metr devadesát a má dlouhé paže s velkýma rukama. Koleno naráží do konferenčního stolku. William James Hastings III. mi připomíná spíš profesionálního nadhazovače na vrcholu sil než právníka. Zdá se, že všechna jeho neohrabanost by zmizela v momentě, kdy by se chopil míčku. Působí chlapecky a roztomile. Kdyby neměl tak velký nos, byl by i hezký. Přivedl s sebou ženu v dobře padnoucím bílém saku, košili s bílým límečkem a černých kalhotách. Takový ten typ, který se spíše než o módu zajímá o užitečnost. Má krátké, přirozeně blond vlasy. Prsty bez prstýnků. Ploché, ostříhané, nenalakované nehty. Jedinou její ozdobou je třpytivý zlatý řetízek, na kterém visí draze vypadající přívěsek, jehož zakroucený tvar je mi povědomý, ale nemám čas přemýšlet o tom, co znamená. Možná je policistkou, ale to by nedávalo smysl.

Ta šedá hrouda, stále pokrytá vrstvou prachu a starých pavučin, leží mezi námi na konferenčním stolku.

„Já jsem Bill,“ ozve se muž, „ne William, a rozhodně ne Willie,“ usměje se. Přemýšlím, jestli tuhle větu říká u soudu často. Měl by si vybrat nějakou lepší. „Tesso, jak už jsem říkal po telefonu, jsme nadšení, že jste zavolala. Překvapení, ale nadšení. Doufám, že vám nevadí, že se ke mně dr. Segerová – Joanna – připojila. Nemáme času nazbyt. Joanna je forenzní antropoložka, která bude zítra odkrývat kosti těch... Zuzan. Ráda by si vzala vzorek vašich slin kvůli DNA. Jelikož čelíme mnoha problémům se ztracenými důkazy a nesmyslnými pavědami, ráda by výtěr provedla sama. Tedy pokud to myslíte vážně. Angie nikdy nenapadlo –“

Odkašlu si. „Myslím to vážně.“ Náhle mě píchne u srdce při vzpomínce na Angelu Rothschildovou. Ta upravená, stříbrovlasá žena mě posledních šest let pronásledovala a trvala na tom, že Terrell Darcy Goodwin je nevinný. Rozebírala všechny mé pochybnosti, až jsem si nebyla jistá ničím.

Angie byla paličatá světice, snad i trochu mučednice. Věnovala druhou půlku svého života a většinu dědictví po rodičích na osvobození vězňů, kteří byli státem Texas nespravedlivě odsouzeni. Více než 1500 usvědčených násilníků a vrahů si každý rok žádalo její služby, takže Angie musela být vybíravá. Řekla mi, že hraní si těmi telefonáty a dopisy na Boha bylo jedinou věcí, která ji přinutila zvážit výpověď. V její kanceláři jsem byla jednou, když se mi poprvé ozvala. Byla umístěna v suterénu kostela, jenž se nacházel v nepřijemné části Dallasu, která proslula především vysokou úmrtností policistů. Když její klienti nemohli spatřit světlo dne nebo si odskočit na rychlé kafe do Starbucksu, tak ona podle vlastních slov také nemohla. Společnost jí v suterénu dělala konvice na kávu, tři další právníci, kteří pracovali i jinde, a tolik studentů práv, kolik se přihlásilo.

22 Julia Heaberlin

Angie seděla na stejném místě na mé pohovce před devíti měsíci v džínách a kovbojských botách, s jedním z Terrelloových dopisů v ruce. Prosila mě, ať si ho přečtu. Prosila mě o hodně věcí, jako například abych dala jednomu z jejích profesionálních guru šanci, aby mi oživil vzpomínky. Ted' je mrtvá, zemřela na infarkt. Našli ji tváří dolů v hromadě dokumentů o Goodwinově případu. Reportérovi, který jí psal nekrolog, se to zdálo příznačné. Vina, kterou od její smrti cítím, se téměř nedá snést. Angie, jak jsem si pozdě uvědomila, byla mou oporou. Jednou z mála, která se na mě nikdy nevykašlala.

„Tohle je to, co pro nás máte?“ Bill zírá na ten špinavý plastový pytlík z dědečkova sklepa, jako by byl plný zlata. Pytlík zanechal na skle stolku cestičku malty a kamínků. Hned vedle leží růžová gumička, do které je zamotaný pramínek rusých vlasů mé dcery Charlie.

„Po telefonu jste říkala, že to musíte... najít,“ řekne Bill.

„Že jste Angie řekla o nějakém... projektu..., ale nebyla jste si jistá, co to je.“

Není to přímo otázka, a tak neodpovídám. Jeho oči bloudí po obývacím pokoji, jenž je posetý věcmi, které patří výtvarnici a dospívající dívce. „Rád bych za pár dní v kanceláři uspořádal setkání. Až to... prozkoumám. Budeme muset projít všechny staré podklady, abychom se mohli odvolat.“ Na to, jak je velký, je mírný. Přemýšlím, jestli svých schopností využívá jako zbraně v soudní síni.

„Připravená na výtěr?“ přerušuje náhle dr. Segerová a už si natahuje latexové rukavice. Možná se bojí, že si to rozmyslím.

„Jasně.“ Obě se postavíme. Šimrá mě na vnitřní straně tváře a pak uzavírá mikroskopické částičky do zkumavky. Víím, že chce přidat mé DNA do sbírky, kterou tvoří ostatní tři Černooké Zuzany. Dvě z nich stále mají jen krycí jméno. Cítím, jak z ní vyzařuje teplo a očekávání.

Obracím svou pozornost zpět k pytlíku na stolku a k Billovi. „Šlo o takový experiment, který navrhl jeden z mých psychiatrů. To, co v něm není, možná bude cennější než to, co v něm je.“ Jinými slovy, nenakreslila jsem černocho, který by vypadal jako Terrell Darcy Goodwin.

Hlas mám klidný, ale srdce mi buší. Dávám tomuhle muži Tessie. Snad nedělám chybu.

„Angie by... byla moc vděčná. Je vděčná.“ Bill ohne prst vzhůru, k nebi. Zdá se mi to uklidňující: muž, kterému vstupují každý den do cesty lidé – nepoctiví lidé, kteří se za každou cenu drží svých lží a osudových chyb a kteří i přesto věří v Boha. Nebo tedy věří aspoň v něco.

Náhle se ozve mobil dr. Segerové. Ta zkontroluje displej. „Tohle musím vzít. Je to jeden z mých studentů PhD. Přijdu k autu, Bille. Dobrá práce, holka, děláš tu správnou věc.“ Trochu huhňá, možná pochází z Oklahomy. Automaticky se usměje.

„Hned přijdu, Jo.“ Bill se pohybuje rozvázně, zavírá kufřík, opatrně zvedá pytlík. Zjevně si dává na čas. Přestane sebou šít, když Jo zabouchne dveře. „Právě jste se setkala s legendou. Joanna je, co se týče mitochondriálního DNA, zatraceně dobrá. S rozkládajícími se kostmi dokáže hotové zázraky. Přispěchala po útoku z 11. září a čtyři roky tam zůstala. Vstoupila do dějin, identifikovala tisíce obětí ze spálených zbytků. Nejdřív bydlela v Křesťanském sdružení mladých. Sprchovala se v obecních sprchách s bezdomovci. Pracovala čtrnáct hodin denně, i když nemusela, neměla to v popisu práce, ale kdykoli to bylo možné, posadila se s truchlícími rodinami a vysvětlila jim, co dělá, aby měly stejnou jistotu jako ona. Naučila se částečně španělsky, aby si mohla promluvit s rodinami mexických umývačů nádobí a číšníků, kteří pracovali v restauracích v Severní věži. Je jedním z nejlepších forenzních vědců na světě, zároveň je tou nejlaskavější

bytostí, kterou jsem kdy poznal, a dává Terrellovi šanci. Chci, abyste pochopila, jaké lidi máme na své straně.

Povězte mi, Tesso, proč jste najednou na naší straně?“

V jeho hlase zazněla sotva poznatelná britkost. Nenápadně vyžaduje můj souhlas.

„Mám několik důvodů,“ říkám nejistě. „Jeden z nich vám můžu ukázat.“

„Chci vědět všechno, Tesso.“

„Bude lepší, když to uvidíte.“

Vedu ho úzkou chodbou kolem Charliina neuklizeného fialového pokoje, ze kterého se zpravidla ozývá hudba, a otvírám dveře úplně na konci. Tohle jsem neměla v plánu, nebo aspoň ne dnes.

Bill se v mé ložnici tyčí jako obr a hlavou naráží do starobylého lustru, na němž visí kousky mořského skla, které jsme loni v létě s Charlie posbíraly na šedých plážích Galvestonu. Uhýbá a omylem se o mě otře, načež se omluví, celý v rozpacích. Na vteřinu si představím, jak tenhle cizí muž leží v mé posteli. Nevzpomínám si, kdy jsem sem naposledy nějakého muže pustila.

Bolestně sleduji, jak Bill vstřebává důvěrné informace: komiksový obrázek dědečkova domu, zlaté a stříbrné šperky rozsypané po komodě, fotku Charliiných fialkových očí, úhlednou hromádku čerstvě vypraných krajkových kalhotek, ležící na židli. Kéž bych je byla uklidila do zásuvky.

Bill se už přesouvá zpět ke dveřím a zjevně přemýšlí, do čeho se to sakra dostal. Jestli svou naději na osvobození chudáka Terrella Darcy Goodwina neupnul na bláznivou ženskou, která si ho odvedla přímo do ložnice. Z Billova výrazu se mi chce nahlas smát, přestože musím přiznat, že si o typicky americkém klukovi s dvěma tituly dovolím fantazírovat, když se o mě můj typ zrovna nezajímá.

Přestože to, co se mu chystám ukázat, způsobuje, že

nemůžu spát, čtu tentýž odstavec *Anny Kareniny* pořád dokola, naslouchám každému zaskřipání domu či poryvu větru, každému bosému kroku své dcery, každému zachrápání, které se nese z jejího pokoje.

„Neboj,“ přinutím se mluvit nenuceně. „Mám radši muže, kteří jsou bohatí, a ne tak altruističtí. A taky... dost staří na to, aby jim rostly vousy. Pojď sem, prosím.“

„Moc pěkné.“ V jeho hlase však slyším úlevu. Stačí mu dva kroky. Očima následuje můj prst ven z okna. Neukazují na nebe, ale do hlíny, kde je pod mým parapetem stále napůl naživu trs černookých Zuzan, který jako by se mi posmíval svýma černýma korálkovitýma očima.

„Je únor,“ říkám tiše, „černooké Zuzany kvetou jen v létě.“ Odmlčím se, aby Bill pochopil, co to znamená.

„Někdo je tu vysadil před třemi dny, na mé narozeniny. Někdo je vypěstoval speciálně pro mě a pak je vysadil pod mým oknem.“

Opuštěné pole na pozemku Jenkinsových bylo spáleno asi dva roky předtím, než tam byly Černooké Zuzany pohozeny. Lehkomyslně odhozená sirka z auta na opuštěné cestě stála nuzného starého farmáře celou úrodu obilí a připravila půdu pro tisíce žlutých květů, které pole pokrývaly jako veliká zmuchlaná deka.

Oheň také vytvořil náš hrob, nerovnoměrnou mělkou jámu. Černooké Zuzany drze vyrostly a pokryly ji dlouho předtím, než jsme tam skončily my. Černooké Zuzany jsou nenasytné, často jsou prvními rostlinami, které vyrostou na spálené, zničené půdě. Jsou hezké, ale soutěživé, jako roztleskávačky. Žijí, aby vytlačily ostatní.

Jedna sirka nedbale odhozená a naše přezdívky jsou navěky zapsané v tradici sériových vrahů.

Bill, stále ještě v mé ložnici, posílá Joanně dlouhou esemesku. Nejspíš na její otázky nechce odpovídat po telefonu přede mnou. Setkáváme se s ní pod mým oknem,

právě když ponořuje lahvičku do černé hlíny. Když se shýbá, zakroucený přívěsek na jejím řetízku zavadí o okvětní plátek. Stále si nemůžu vybavit, co znamená. Možná něco náboženského, starodávného.

„Ten člověk použil ještě něco kromě obyčejné hlíny,“ říká Joanna. „Nejspíš běžnou značku půdních substrátů a semínka z Lowe’s. Nemůžeme si však být jistí. Měla byste zavolat policii.“

„A říct jim, že tu někdo sází pěkné kytky?“ Nechtěla jsem, aby to vyznělo sarkasticky, ale už se stalo.

„Jedná se o nepovolené vniknutí,“ říká Bill, „a obtěžování. Nemusí to být práce toho vraha. Mohl to být kterýkoli blázen, co čte noviny.“ Neříká to, ale mně to je jasné. Není si jistý mým duševním zdravím. Doufá, že mám něco víc než trs kytek pod oknem, abych přesvědčila soudce o Terrellově nevině. Zčásti uvažuje, jestli jsem ty květiny nezasadila sama.

Kolik mu toho můžu říct?

Nadechnu se: „Pokaždé, když zavolám policii, píšou o mně na internetu. Lidé nám volají a píšou a otravují nás na Facebooku. Chodí nám dárky, sušenky, pytlíky psích výkalů, sušenky z psích výkalů. Aspoň doufám, že to byly jen výkaly. Jakákoliv pozornost dělá mé dceři ve škole ze života peklo. Po několika letech nádherného klidu ta poprava všechno zase rozdmýchává.“ To je přesně ten důvod, proč jsem Angie roky říkala *ne*. Ať jsem měla jakékoli pochybnosti, musely stranou. Koneckonců jsem Angie chápala a ona zase mě. *Najdu jiný způsob*, ujist’ovala mě.

Teď se vše změnilo. Angie je mrtvá.

On stál pod mým oknem.

Smetu si z vlasů cosi drobného a uvažuji, jestli je to nějaké stvoření z dědečkova sklepa. Vzpomenu si, jak jsem před pár hodinami slepě šátrala v zatuchlé díře, a zmocňuje se mě vztek. „To, jak se teď tváříte, ta směsice lítosti,

znepokojení a nemístného pochopení, že je třeba se ke mně chovat jako k té šestnáctileté dívce, kterou jsem kdysi byla! Takové pohledy mi lidé věnují, co si pamatuji. Tak dlouho už se o sebe starám a zatím se mi to docela dařilo. Jsem šťastná. Už tou dívkou nejsem.“ Omotám si svůj dlouhý hnědý svetr pevněji kolem sebe, ačkoli zimní slunce mě příjemně hřeje na tváři. „Má dcera tu bude každou chvíli a já bych byla radši, aby se s vámi dvěma nesetkala, dokud jí pár věcí nevysvětlím. Ještě neví, že jsem vám volala. Chci, aby její život zůstal co nejnórmálnější.“

„Tesso.“ Joanna udělá krok ke mně a zastaví se. „Já to chápu.“

V jejím hlase je slyšet tíha. *Já to chápu.* Slova padají jako bomby na dno oceánu, *raz, dva, tři.*

Zadívám se jí do obličeje. Vidím v něm vrásky od trápení jiných lidí, modrozelené oči, které viděly víc hrůz, než si vůbec dokážu představit. Hrůzy, které cítila, kterých se dotýkala a které *dýchala*, když v popelu padaly z nebe.

„Ano?“ ptám se jemně. „To doufám, protože budu zítra u toho, až budete odkrývat ty dva hroby.“

Můj tatínek jim zaplatil rakve.

Joanna prsty mne přivěsek na krku, jako by to byl krucifix.

Najednou mi dochází, že v jejím světě jím vlastně je. Na krku nosí dvojitou šroubovici ze zlata, je to zkroucený žebřík života – vlákno DNA.

Tessie, 1995

Příští úterý přesně v deset hodin sedím i s doprovodem na doktorově měkké pohovce. Oscar mi svým studeným čumákem konejšivě přejíždí po ruce a pak si ostražitě lehne na podlahu vedle mě. Mám ho od minulého týdne a odmítám bez něj kamkoli jít. Ne že by se o tom se mnou někdo hádal. Oscar, milý a ochranný, jim dává naději.

„Tessie, soudní proces začne za tři měsíce. To je devadesát dní. Mým nejdůležitějším úkolem teď je tě na něj citově připravit. Obhájce znám osobně, je skvělý. Ještě lepší je, když věří, že na něm závisí život nevinného muže. Tomu teď věří. Chápeš, co to znamená? Nebude ti to usnadňovat.“

Tentokrát jde rovnou k věci.

Ruce mám upjatě složené v klíně. Mám na sobě krátkou modrou kostkovanou sukni, bílé krajkové punčochy a kozačky z černé lakované kůže. Nikdy jsem nebyla nějak zvlášť krásná, i přes rezavé vlasy se zlatými odlesky a pihy, o kterých můj báječný dědeček prohlašoval, že jsou vílí prach. Nikdy jsem nebyla a pořád nejsem. Oblečení na dnešek mi vybrala má nejlepší kamarádka Lydia. Ponořila se do mých zpřeházených zásuvek a chaotického šatníku, protože nemohla vystát, že se ani trochu nesnažím vypadat k světu. Lydia je jednou z mála kamarádů a kamarádek, kteří se na mě nevykašlali. Momentálně se inspiruje módou z filmu *Praštěná holka*, ten jsem však neviděla.

„Dobře,“ souhlasím, protože tohle je koneckonců jeden z důvodů, proč tu sedím, a také protože mám strach. Od chvíle, kdy Terrella Darcy Goodwina před jedenácti měsíci sebrali u jeho velkolepé snídaně v Ohiu a mně oznámili, že budu muset vypovídat, jsem odpočítávala dny jako nějaké odporné pilulky. Do procesu zbývá osmdesát sedm dní, ne devadesát, ale neobtěžuji se ho opravit.

„Na nic si nevzpomínám.“ Toho se budu držet.

„Jsem si jistý, že žalobce ti řekl, že na tom nesejde. Jsi živoucím důkazem. Nevinná dívka proti hanebnému nevtorovi. Začněme tedy tím, na co si vzpomínáš. Tessie? *Tessie*? Na co teď myslíš? Ven s tím... a neuhýbej očima, ano?“

Pomaloučku natáhnu krk a zírám na něj šedýma, prázdnýma očima.

„Vzpomínám si, že se mi vrána snažila vyklouznout oči,“ říkám stroze. „Povězte mi, jaký má smysl dívat se, když víte, že vás nevidím?“

Tessa, současnost

Tohle je přísně vzato jejich třetí hrob. Ty dvě Zuzany, které na hřbitově sv. Marie ve Fort Worthu právě exhumuji, byly jeho staršími oběťmi. Vykopány z původního úkrytu a spolu se mnou odhozeny na tom poli jako kuřecí kosti. Celkem čtyři dívky, všechny odhozeny současně. Já byla pohozena navrchu spolu s dívkou jménem Mer-ry Sullivanová, která byla podle soudního lékaře mrtvá už víc než den. Zaslechla jsem, jak dědeček zašeptal otcí: „Dábel dělal jarní úklid.“

Je půlnoc a já jsem pod stromem aspoň sto metrů daleko. Proběhla jsem pod policejní páskou, která místo ohraničuje. Přemýšlím, kdo kromě duchů podle nich chodí v tuhle hodinu po hřbitově. No, já asi ano.

Nad oběma hroby vztyčili bílý stan, který svítí bledým světlem – jako lampion. Je tu mnohem víc lidí, než jsem čekala. Samozřejmě je tu Bill. Podle fotky v novinách rozpoznávám státního zástupce. Vedle něj stojí plešatější muž ve špatně padnoucím obleku. Nejméně pět policistů a dalších pět lidí, kteří v oblecích značky Tyvek vypadají jako mimozemšťané a kteří vcházejí do stanu a zase z něj vycházejí. Víím, že je mezi nimi i patolog. Tenhle případ přitahuje různá povolání.

Tušil reportér, který psal Angiin nekrolog, že jeho slova pohnou zrezivělou pákou spravedlnosti? Že způsobí pro-

test ve státě, kde každý měsíc někoho popraví? Že jeho slova změní soudcův názor na exhumaci kostí a přinutí ho zvážit nový proces? Že mě jednou provždy přinutí zvednout sluchátko?

Muž v obleku se náhle otočí. Než se přikrčím za strom, zahlédnu kněžský kolárek. Chvilí mě pálí oči kvůli tak náhlému pohybu, a také protože se všichni snaží chovat se k těm dívkám důstojně a s úctou, přestože nikdo nemá tušení, kdo jsou, i když poblíž není žádný reportér.

Dívky, které dnes v noci vystoupily ze země, byly v době, kdy je před osmnácti lety přesunuli na to staré obilné pole, pouhými kostmi. Já byla sotva živá. Merry byla údajně nejméně třicet hodin mrtvá. Když nás policie našla, Merry už byla docela ohryzaná. Snažila jsem se ji chránit, ale někdy během noci jsem omdlela. Někdy stále slyším živý rozhovor polních krys. Nikomu z mých nejbližších tyhle věci říct nemůžu. Je lepší, když si myslí, že si nic nepamatuji.

Doktoři tvrdí, že mě zachránilo moje srdce, které bilo pomalu už od narození. Navíc jsem byla v perfektní kondici, protože jsem byla jednou z nejlepších středoškolských překážkárek. Běžně, když jsem si dělala úkoly, jedla hamburger nebo si lakovala nehty, se můj puls držel kolem třiceti sedmi tepů za minutu a v noci, když jsem spala, dokonce kolem dvaceti devíti. Tep průměrného dospívajícího je zhruba sedmdesát. Tatínek měl ve zvyku probouzet se ve dvě hodiny ráno a zkontrolovat, jestli dýchám, ačkoli mu slavný kardiolog z Houstonu řekl, že se není čeho bát. Ano, moje srdce bylo zvláštním úkazem, stejně jako moje rychlost. Lidé si šeptali o olympijských hrách. Přezdívali mi Ohnivá koule, to kvůli mým vlasům a vzteklosti, když jsem zaběhla špatný čas nebo mě někdo odstrčil od překážky.

Zatímco jsem v tom hrobě bojovala o život, můj tep spadl podle doktorů na zhruba osmnáct. Sanitář, který na místo přijel, si dokonce myslel, že jsem mrtvá.

Státní zástupce porotě řekl, že to já jsem překvapila vraha Černoookých Zuzan a ne naopak. Vystrašila jsem ho, přinutila ho zbavit se důkazů. Že ta veliká modřina na břicho Terrella Darcy Goodwina na zvětšené vystavené fotografii, modře žlutozelená, byla mojí prací. Lidem se líbí příběhy, ve kterých vystupuje odvážný hrdina, i když nemají věcné podklady.

Ke stanu couvá tmavá dodávka. O. J. Simpson byl propuštěn ve stejném roce, kdy jsem vypovídala, a to zavraždil svou manželku a na bráně nechal krvavý otisk. Proti Terrellovi neexistoval spolehlivý důkaz v podobě stop DNA, kromě potrhané bundy pohozené v blátě asi míli od pole s jeho krevní skupinou na manželě. Ta skvrnka byla tak malá, že nemohli otestovat DNA, což byl v té době poměrně nový postup. Tehdy mi to stačilo, ale teď už ne. Doufám, že Joanna zapojí své superschopnosti a konečně se dozvíme, kdo ty dvě dívky jsou. Spoléhám na to, že nám všem to přinese klid.

Obracím se k odchodu a nohou zavadím o jakýsi okraj. Padám, dlaně před sebou, přímo na rozbitý náhrobní kámen. Kořeny ho obrůstaly tak dlouho, až se svalil a zlomil v půli.

Slyšel mě někdo? Spěšně se ohlížím. Stan už je napůl rozebraný. Někdo se směje. Stíny se pohybují, ale ne mým směrem. Zvednu se a rukama, co mě pálí, si z džín otřepávám smrt a šterk. Ze zadní kapsy vytáhnu mobil, který přátelsky zazáří, když zmáčknu tlačítko. Posvítím jím na náhrobek. Červená šmouha od mých rukou ušpinila beránka, který bdí nad Christinou Driskillovou.

Christina na tenhle svět přišla ve stejný den, v jaký z něj odešla, tedy 3. března 1872.

Má mysl se prodírá kamenitou hlínou, proboujává se až k malé dřevěné rakvi, která mi leží kdesi pod nohama, nakloněná, pootevřená, obrostlá kořeny.

Myslím na Lydii.

Tessie, 1995

„Pláčeš často?“ zeptala se na úvod jemně.

„Ne,“ odpovídám.

Lydiin trik se zmrazenými lžícemi, které si po pláči přikládám pod oči, zjevně nezabral.

„Tessie, chci, abys mi pověděla o tom posledním, co jsi viděla, než jsi oslepla.“ Nezabývá se dál mým nateklým obličejem, ale navazuje tam, kde jsme posledně přestali. *Chytré*, pomyslím si neochotně. Dokonce použil slovo *oslepla*, což by si mi nikdo jiný kromě Lydie nedovolil říct do očí. Ta mi také před třemi dny řekla, abych si šla umýt vlasy, protože vypadají jako cukrová vata.

Tenhle doktor už přišel na to, že takovýto přístup je ztráta času.

Viděla jsem obličej své matky. Krásný, laskavý, milující. To je poslední zcela jasný obraz, který jsem viděla, přestože moje matka je od mých osmi let mrtvá a já měla oči doširoka otevřené. Obličej mé matky a pak nic než lesknoucí se šedý oceán. Často myslím na to, že bylo od Boha laskavé uvést mě do slepoty tímto způsobem.

Odkašlu si, rozhodnutá, že na dnešním sezení něco řeknu, abych vypadala, že víc spolupracuji, a aby doktor mohl tatínkovi říct, že se zlepšuji. Tatínkovi, který si bere každé úterý ráno volno, aby mě sem přivezl. Z nějakého důvodu mám pocit, že tenhle doktor mu lhát nebude, ne

jako většina ostatních. Způsob, jakým klade otázky, je jiný. Ani já neodpovídám stejně a nejsem si jistá, proč to tak je.

„Na okenním parapetu v nemocnici jsem měla několik přání,“ říkám nenuceně. „Na jednom z nich byl lev. Měl na sobě motýlka a cylindr. Na tom přání stálo: ať zase brzo zařveš. Ten lev – to bylo to poslední, co jsem viděla.“

„To není zrovna povedené přání.“

„Neříkejte!“

„Ptal se tě na to přání ještě někdo?“

„Nikomu se nepodařilo přečíst podpis.“ Nečitelný klikyhák, jako pružina.

„Takže jsi nevěděla, kdo ti ho poslal.“

„Spousta cizích lidí z různých míst mi poslalo přání, taky květiny a plyšáky. Bylo jich tolik, že je otec nechal odnést na oddělení dětských pacientů s rakovinou.“ Nakonec FBI dostala vodítko a všechno to poslali do laboratoře. Později jsem se často trápila tím, co asi vytrhli z rukou umírajícího dítěte výměnou za neužitečné informace.

Ten lev držel v tlapě kopretinu. To jsem mu neřekla. Když jsem v šestnácti ležela v nemocniční posteli, nadopovaná léky a vystrašená k smrti, nepoznala jsem rozdíl mezi žlutou kopretinou a černoookou Zuzanou.

Pod sádrou mě to hrozně svědí, vměstnám dva prsty do mezery mezi sádrou a lýtkem. Na kotník si ale nedosáhnou. Oscar mi olízne nohu svým hrubým jazykem, snaží se mi pomoci.

„Dobře, možná to způsobilo to přání,“ říká doktor.

„Možná ne, ale je to začátek. Můj plán je následující: promluvíme si o tvé konverzní poruše, než se přesuneme k přípravě na soudní řízení. Protože není času nazbyt, bylo vysloveno... přání..., abych se pokusil s tebou pracovat i přes to. To se však dělá těžko.“

Vážně?

„Pokud jde o mě, v tomhle pokoji se čas zastavil.“ Vysvětluje mi, že *nejsem* pod tlakem. Že si plujeme šedým oceánem a já ovládám vítr. Je to první lež, co mi řekl.

Konverzní porucha. To je ten pěkně znějící nabubřelý název.

Freud tomu říkal hysterická slepota.

Všechny ty drahé testy, a nakonec je ze somatického hlediska všechno v pořádku. Je to psychické.

Chudinka nechce vidět svět. Už nikdy nebude stejná.

Proč si lidé myslí, že je neslyším?

Znovu se soustředím na jeho hlas. Došla jsem k závěru, že zní jako Tommy Lee Jones v *Uprchlíkovi*. Hrubý texaský přízvuk s protahovanými samohláskami. Je zatraceně chytrý a ví o tom.

„... u mladých žen, které si prošly podobným traumatem, to není neobvyklé. Neobvyklé je, že to trvá tak dlouho – jedenáct měsíců.“

Tři sta dvacet šest dní, *doktore*, ale neopravuji ho.

Jeho židle zaskřípe, když ji posune, a Oscar se ochrani-
telsky zvedne. „Jsou i výjimky,“ říká. „Jednou jsem léčil
chlapce, který byl klavírním virtuosem, cvičil osm hodin
denně od svých pěti let. Jednoho rána se probudil a měl ja-
koby zamrzlé, ochrnuté ruce. Neudržel ani sklenici mléka.
Doktoři nemohli najít příčinu. O dva roky později, na den
přesně, začal pohybovat prsty.“

Jeho hlas zní blíže, jakoby po mém boku. Oscar mi vra-
zí čenichem do ruky, aby mě na to upozornil. Doktor mi
vkládá do ruky cosi tenkého, studeného a hladkého. „Zkus
tohle,“ pobízí mě.

Tužka, sáhnu po ní a zabořím ji hluboko do sádry. Hned
cítím úlevu. Ovane mě slabý vánek, jak se doktor přesou-
vá pryč, asi se mu zatřepetalo sako. Jsem si jistá, že ne-
vypadá ani trochu jako Tommy Lee Jones. Avšak Oscara
si dokážu představit. Je bílý jako čerstvě napadaný sníh,

modré, vševídnoucí oči, červený obojek a ostré zoubky – kdyby mě někdo obtěžoval.

„Víte ten klavírista, že o něm mluvíte před svými pacienty?“ ptám se. Nemůžu si pomoci, sarkasmus je něco, čeho se nemůžu zbavit. Na třetím společném sezení v úterý ráno však musím přiznat, že se mi doktor začíná dostávat pod kůži. Pociťuji první bodnutí viny, jako bych se měla víc snažit.

„Vlastně ano, dělali se mnou o něm rozhovor pro dokument Cliburn. Jde o to, že věřím tomu, že zas uvidíš.“

„Mně to starosti nedělá,“ vyletí ze mě.

„To je často příznakem konverzní poruchy. Nedostatek zájmu o to, jestli se někdy uzdravíš. Ve tvém případě tomu podle mě tak není.“

Jde o první přímou konfrontaci z jeho strany. V tichosti čeká. Cítím, jak se mě zmocňuje vztek.

„Vím, proč jste kvůli mně udělal výjimku,“ hlas se mi trochu třese, přestože chci, aby zněl vzpurně. „Co máte společného s mým otcem? Vím, že jste měl dceru, která zmizela.“

Tessa, současnost

Angiin praktický kovový stůl vypadá přesně tak, jak si ho pamatuji – pohřbený pod horami papírů a složek. Zastrčený v rohu velké místnosti v suterénu sv. Štěpána, katolického kostela z kamení a cihel, který vzpurně stojí v zapadlé uličce mezi 2. avenue a Hatcher Street; zasazený uprostřed dallaské čtvrti, která skončila na seznamu FBI 25 nejnebezpečnějších čtvrtí ve Státech.

Venku je právě poledne, tady ale ne. Tady je to chmuréné a nadčasové, zabarvené skvrnami násilných dějin, když byl tenhle kostel na osm let opuštěn a tady dole měli výrobnu drogoví dealeri.

Když jsem tu byla poprvé a také naposledy, Angie mi řekla, že mladý kněz, který jí místnost pronajal, zdi už čtyřikrát sám vybilil. Ty důlky a díry od kulek na zdech byly podle něj však trvalé, stejně jako hřeby na kříži. Na to se nesmí zapomenout.

V místnosti svítí jen její stolní lampa, vrhá slabé světlo na nezarámovanou kopii obrazu, který visí nad ní. *Kamenování svatého Štěpána*. Rembrandtovo první známé dílo, které namaloval v devatenácti. O technice šerosvitu jsem se dozvěděla v jiném suterénu, když byl dědeček ohnutý nad stojanem. Ostré světlo a tmavý stín. Rembrandt byl skutečným mistrem této techniky. Ujistil se, že se záře ne-

beská otevírá svatému Štěpánovi, prvnímu křesťanskému mučedníkovi, jenž byl zavražděn davem kvůli lžím, které o něm zlí jazykové říkali. V horním rohu jsou shromážděni tři kněží a dívají se, jak umírá, aniž by s tím něco dělali. Přemýšlím, jestli se v suterénu jako první objevil obraz, nebo Angie a kdo rozhodl, že osud svatého Štěpána by se nad stůl hodil nejvíc. Okraje kopie obrazu jsou změkklé a odrbané a ta visí na děravé zdi připevněná třemi žlutými připínáčky a jedním červeným. Na levé straně zeje malá trhlinka, kterou někdo zalepil izolepou.

O pět centimetrů dál je další vyobrazení nebe. Je to kresba na linkované stránce ze sešitu. Pět postaviček s křivými motýlími křídly, ozářenými jasně oranžovým slunečním kotoučem. Na obloze pokřiveným dětským písmem stojí: ANGIINI ANĎĚLÉ.

V Angiině nekrologu jsem se dočetla, že tahle kresba byla starým dárkem od šestileté dcerky Dominica Steela, instalatéra v učení, který byl obviněn ze znásilnění vysokoškolačky před barem ve Fort Worth v 80. letech. Identifikovala ho oběť a její dvě spolužačky.

Tu noc s obětí flirtoval. Byl to velký černochoch a dobrý tanečník. Bílým vysokoškolačkám se líbil, dokud si ho nezotožnily s chlapíkem v šedé mikině s kapucí, prchajícím od jejich opilé, zhroucené kamarádky. Dominica propustili na základě testů DNA vedených dvanáct let v důkazní evidenci. Dominicova matka byla první, která před reportéry mluvila o „Angiiných andělech“ a její roztomilá přezdívka se nakonec ujala.

Já bych Angie nikdy za anděla neoznačila. Dělal, co musela, a když bylo potřeba, lhala velmi přesvědčivě. Víím to, protože lhala kvůli Charlie a mně.

Udělám krok a dutý zvuk mých bot se rozléhá po levném žlutém linoleu, které zakrývá kdovíco. Ostatní čtyři stoly jsou rozmístěné po místnosti a také se prohýbají pod tíhou

papírů, nikdo však za nimi nesedí. *Kam se všichni poděli?*

Na opačném konci místnosti jsou modré dveře, které se nedají přehlédnout. Vydám se k nim, lehce na ně zaklepu, a nic. Možná bych se prostě na chvíli měla posadit na Angiinův židli. Otáčet ji na rozvrzaných kolečkách, na která si stěžovala, zírat na Rembrandtovo nebe a zamýšlet se nad úlohou mučedníka.

Místo toho otočím kouli u dveří a pootevřu je. Znovu zaklepu. Slyším vzrušené hlasy. Otevřu dveře dokořán. Oslní mě ostré světlo. Vidím dlouhý stůl. Bill se na mě překvapeně podívá. Nějaká žena překotně vyskočí ze židle a převrhne přitom svůj šálek kávy. Očima sleduji hnědou tekutinu stékající po stole.

V hlavě mi hučí.

Na poškrábané desce leží poházené kopie kreseb. Tessiiny kresby. Ty opravdové, i ty, které opravdové nejsou.

Zírám na hodnocení – 12–28 – načmárané bílou křídou na černé tabuli. Možná nevyrovnaná hra malé basketbalové ligy nebo prohra pro Dallas Cowboys. Z tabulky je jasné, že jde o dvanáct mužů, kteří za ty roky byli díky Angie a jejím měnícím se pomocníkům propuštěni, a těch dvacet osm, kteří nebyli.

Žena, která převrhla kávu a kterou mi představili jako Sheilu Dunningovou, studentku třetího ročníku práv na Univerzitě v Texasu, nás opustila. William spěšně posbíral kopie mých kreseb, uklidil je a postavil přede mě šálek kávy. Několikrát se omluvil a já na to znovu a znovu říkala: *To je v pořádku, nic se neděje, někdy se na ty kresby budu muset znovu podívat.* Měla jsem klepat hlasitěji.

Občas si přeji, abych se chovala jako Tessie, která by ze sebe prostě vysypala neuhlazenou rozzlobenou pravdu: *Jsi debil. Věděl jsi, že sem přijdu. Věděl jsi, že jsem se na ty kresby nepodívala od té doby, co jsem je vydolovala ze zdi.*

„Díky, že jsi sem přišla.“ Posadí se vedle mě a na stůl